

Veteranernas Värmlandsresa 20 – 23 maj 2024

Dag 1, måndagen den 20 maj

Vi 17 seniorer som inte redan var på plats i Värmland startade, med gemensam buss, från Cityterminalen kl. 07.30 för färden till Karlstad. Dit anlände vi, närmare bestämt till Sandgrund, vid lunchtid och mötte upp med de övriga 10 seniorerna i resesällskapet. Vi startade med en lunch på Värmlands Museum innan besöket på Lars Lerins förnämliga museum. Vår Leringuide förtäljde det mesta om Lars Lerin, hans bakgrund mm, så vi fick lite ont om tid att titta på hans konst. Men, vi hann ändå med en snabbturlup i museet och döm om vår förvåning... vem dök upp precis innan vi lämnade museet? Jo, självaste konstnären i egen hög person - Lars Lerin. Vi hann hälsa på Lars och växla några ord med honom och så klart ta kort på denna fascinerande person innan bussen tog oss vidare till Alsters Herrgård.

På Alsters Herrgård föddes Gustaf Fröding. I den stora salongen på Frödingvåningen fick vi en livfull berättelse över Frödings liv, allt från hans födelse, författarskap, eskapader med konstnär- och författarvänner, vännernas förräderi, systemns omsorg, hans tragiska insjuknande och vård till hans död. Vår guide var en skicklig underhållare som både reciterade hans dikter fenomenalt och med klar röst sjöng tonsatta dito. Efter denna "uppvisning" tog vi en tur i Herrgårdens alla rum där många av oss fastnade framför ett släkträd, som visade Frödings släktskap med flera kända författare bl.a. Selma Lagerlöf. Hans fem-männing Selma var ju liksom flera andra lite sur på Gustaf för hans ekivoka dikt Morgonrodnad, som fick ett rättsligt efterspel där Gustaf blev frikänd men sviken av vännerna. Det tog Gustaf hårt och bidrog med säkerhet till hans psykiska ohälsa. Vi avslutade besöket med en titt på de intilliggande flyglarna samt kaffe med dopp i trädgården.

Vi for vidare till Frykenbaden för incheckning och hann installera oss innan det var dags att promenera över till Bengt och Gunillas Soludden för lite mingel före maten. Deras strandtomt ligger oerhört vackert vid Fryken med bl.a. egen brygga, badstrand och Gunillas konstnärateljé. Det var uppdukat med hembakat bröd med rabarberinslag, hemgjord chilimarmelad (jättegod), goda ostar, smarriga korvar samt dryck av alla de slag. Bengt hade också fixat en kul digital frågesport för att testa våra Värmlandskunskaper. Ingen hade alla rätt, inte ens nästan alla rätt, men några hade vissa rätt. Mycket nöjda gick vi vidare till middagsbuffén på Frykenbaden. Efter middagen serverades en mysig underhållning av den "välkända" värmlandsduon Christer och Anders, som musicerade, sjöng och berättade värmlandshistorier.

Dag 2, tisdagen den 21 maj

Efter frukost bar det av till Gruvöns bruk, som ingår i Billerudskoncernen, för en guidad tur i kartongfabriken. En imponerande anläggning. Hela 120 stycken timmerlass kommer in varje dag för att flisas upp och förvandlas till pappersmassa och sedan vidareförädlas till papper, kartong, wellpapp eller formbart pappersmaterial till förpackningar av olika slag både för såväl industriellt bruk som konsumentprodukter. Vi fick en guidad promenad i fabriken bland enorma maskiner med enorma valsar - allt automatiserat. Förutom säkerhets- och produktionsinformation fick vi lyssna till deras hållbarhetsarbete. Tyvärr var det fotoförbud inom hela anläggningen.

Sedan var det dags för räkfrossa i Liljenäs på Värmskogs Café vid sjön Värmelns strand. Caféet är inrymt i en trevlig hembygdsgård och härliga räksmörgåsar eller räktacos bjöds vi på. Det sägs att Värmland är uppkallat efter just denna trakt.

Vi for vidare till Klässbols linneväveri, som är ett familjeföretag, idag är det den fjärde generationen som tagit över. Vi fick information av marknadschefen Linda Reinholdsson, tillika delägare av den 4

generationen. Vi klev in i en sal med gamla vävstolar innan vi gick vidare till den helautomatiserade fabriken. Här kan man beställa ett eget mönster. En sådan mall kostar runt 2500 kr att fram efter en kundskiss och sedan är det naturligtvis ett meterpris som tillkommer. Kanske en idé till ett riktigt festligt och speciellt tillfälle. Sedan var det inköp av både andra- och förstasorterings linnertextilier som lockade.

Vidare till Rackstad museet och lite fika innan vi fick en något sövande bakgrundsbeskrivningen (vissa somnade) av museet och dess konstnärer, Rackstadkolonin. Rackstadkolonin blev till en rörelse och en fantastisk miljö för konstnärer under flera decennier. Vi stiftade bekantskap med bl.a. skulptören Christian Eriksson och målaren Gustaf Fjaestad och hans målning "Spår i snön". Efter introduktionen strosade vi runt bland konstverken där även en tillfällig utställning av Karins Broos pågick. Några av oss hann t.o.m. ta en promenad till Christian Eriksson ateljébostad innan det var dags för nästa stopp, Borgvik.

Före middagen i Kungskvarnen fick vi en guidad tur genom det gamla kultursamhället Borgvik, en väl bevarad bruksmiljö och Värmlands "vagga". Här finns ett engagemang från bygden och flera populära evenemang arrangeras som lockar besökare. Här finns Sliperiet med konstutställningar och koppling till dansbandet Sven-Ingvars, varför även ett monument över Sven-Erik Magnusson är uppfört över hans minne på en höjd intill kyrkan.

Det blev en lång och innehållsrik dag och när vi väl kom tillbaka till vårt logi var vi tämligen trötta.

Dag 3, onsdag 22 maj

Efter en välbehövlig nattvila var det bara att fortsätta att utforska Värmland och dess kulturskatter. Nu bar det av till Selma Lagerlöfs älskade Mårbacka. Här växte Selma upp med sina föräldrar och syskon och farmor. Eftersom Selma var född med höftfel var hon inte lika rörlig som resten av barnskaran utan satt ofta och lyssnade till farmors berättelser och sagor. Familjen kom så småningom på obestånd och tvingades göra sig av med Mårbacka. Selma utbildade sig, med finansieringshjälp från sin bror, till lärarinna och arbetade som det under några år innan författarskapet tog fart och med det intäkter. Selma var affärskvinna och lyckades tack vare väl förvaltande av intäkterna från sina böcker köpa tillbaka sitt barndomshem, som hon successivt renoverade och byggde om. Under vår guidade tur i Selmas hem fick vi även höra hennes egen röst i ett radiosänt tacktal till svenska folket i samband med hennes 70-årsdag. På Mårbacka hänger dessutom en gåva till Selma från Rackstadkonstnären Gustaf Fjaestad, målningen "Spår i snön".

Sedan blev det buffélunch strax norr om tätorten Sunne vid sjön Fryken och med härlig utsikt över sjön. Efter lunch hann vi med en snabb titt på Stamfrändemonumentet. Monumentet, som är format som landskapet Värmland, är en symbol för den finska invandringen till Värmland och den värmländska utvandringen till USA.

Därefter väntade besök i Rottneros Park, skulpturparken i Sunne. Vi fick en presentation av historiken kring parken tillblivelse och vandrade sedan med eller utan guide runt i parken. Här fick vi återigen stifta bekantskap med Christian Eriksson, känd från vårt besök på Rackstad museet, och en hel mängd andra nordiska konstnärer Eldh, Grate, Milles, Astri Taube, Vigeland m.fl. Rottneros herrgård ligger mitt i parken och är en privatbostad. Herrgården är förlagan till Ekeby i Selma Lagerlöfs genombrottsbok Gösta Berlings saga.

Dagens upptäcktsresa avslutades med bilträffen i Fryksta och en titt på Ångbåten Freja som håller på att renoveras för att åter bli sjöduglig.

Sista kvällen med gänget tog de som orkade en bangolftturnering, andra tog ett dopp i Fryken eller bara helt enkelt vilade. Vi avslutade kvällen med en fördrink och därefter en à la carte på

Frykenbadens restaurang med fina tal till resesällskapet och tack till reseledarna av både nuvarande och föregående ordföranden. Dessutom bjöds vi på ett bonusarrangemang av vår egen sångarduo Claes & Marie.

Dag 4, torsdag 23 maj

Återigen en dag med värmländska begivenheter och denna gång Alfred Nobels Björkborn. Redan när bussen körde upp till herrgården hördes dovt dunder från provskjutningarna vid Bofors.

Alfred Nobel köpte en majoritet av aktierna i AB Bofors 1894 varvid även Björkborns herrgård följde med på köpet. Här bodde Alfred under sina vistelser i Sverige de sista åren av hans liv. Alfred köpte även in ett par ryska hästar, Orlovhästar, till sitt stall på Björkborn, vilket kom att visa sig viktigt i arvstvisten efter hans död.

Här på Björkborn fick vi möta Ragnar Sohlman, testamentsexekutor i Alfreds dödsbo. Ragnar var på den tiden en ung ingenjör som arbetade på Bofors och blev Alfreds förtrogne. I sitt testamente uppdrog Alfred åt Ragnar att genomföra hans vilja i enlighet med testamentet och skapa en stiftelse vars ränta årligen skulle utdelas till den som under det senaste året gjort mänskligheten största nytta inom fysik, kemi, fysiologi/medicin, litteratur och fred. Ragnar berättade Alfreds historia för oss och problemen med att genomföra detta projekt att uppfylla hans vilja i testamentet. Inte bara släkten hotade det som skulle bli Nobelpriset utan det gällde att säkra alla Alfreds stora tillgångar i Frankrike. Efter förlikning med släkten och den slutliga juridiska domen i Frankrike som förkunnade att där man har sina hästar där har man också sin hemvist så blev det därmed Sverige som fick hans tillgångar och en Nobelprisfond kunde bildas. Då stiftelsen skapades var Sverige i union med Norge varför ett av prisen, fredspriset, utdelas i Oslo.

Efter och även före Ragnars presentation hade vi möjlighet att besöka de inom området belägna museerna samt Alfreds laboratorium.

Därmed var "värmlandscirkeln" sluten och vi sa adjö till Värmland för vidare transport in i Närke och Örebro med lunch med "introduktion" av hovmästaren uppe i Svampen. Efter en högt uppsatt och läcker buffélunch med fantastisk utsikt över nejden tog vi en sista guidad tur på Örebro Slott där fruktansvärda saker hade förekommit i källarens fängelsehålor.

Sedan var det tack och adjö, en del tog tåget hem, andra bil hem och åter andra bussen till Frykenbaden.

Och över alltihopa lyste Moder Sol! för att travestera Povel Ramel. Vi hade ett strålande väder under hela resan så "Sola i Karlstad" gör skäl för sitt namn (även om Sola var en populär värdshusvärdinna).

Denna tur var ett litet smakprov på Värmland där det finns så mycket mer att uppleva och upptäcka av kultur och natur!

Text: Hélène Blomberg